

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/33/2015
Identifikačné číslo spisu:	1312215848
Dátum vydania rozhodnutia:	21.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1312215848.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v sporovej veci žalobcu: SAIDA s.r.o., Prešovská 39/A, Bratislava, IČO: 31 400 795, zastúpeného JUDr. Ladislavom Hoffmanom, advokátom, Námestie M. Benku 2/A, Bratislava, proti žalovanému: LEDsvetlá.sk s.r.o., Riazanská 2, Bratislava, IČO: 45 687 391, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Bugala - Ďurček, s.r.o., Drotárska cesta 102, Bratislava, IČO: 36 731 544, v konaní o zaplatenie 4 932,01 EUR s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.januára 2015, č. k. 3Cob/5/2014-150 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 11. novembra 2013, č. k. 23Cb/41/2013-119, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. januára 2015, č. k. 3Cob/5/2014-150 a Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 11. novembra 2013, č. k. 23Cb/41/2013-119 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III v Bratislave medzitýmnym rozsudkom zo dňa 11. novembra 2013, č. k. 23Cb/41/2013-119 určil, že zmluva o nájme nebytového priestoru zo dňa 26.9.2011 je absolútne neplatná, a o návrhu žalobcu na zaplatenie 4.932,01 EUR s príslušenstvom a náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným rozsudkom.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z predložená zmluva o nájme nebytového priestoru uzavretá medzi sporovými stranami zo dňa 26. 09. 2011 bola uzavretá písomne, obsahovala predmet nájmu, účel nájmu, výšku nájomného a čas, resp. uvedenie, že zmluva sa uzatvára na neurčito. Ďalšie dve podstatné náležitosti, ktorými sú splatnosť nájomného a spôsob platenia nájomného predmetná zmluva neobsahovala. Čl. III predmetnej zmluvy, ktorý definoval nájomné, ani ďalšie zmluvné dojednania neobsahovali výslovné uvedenie splatnosti nájomného, čo znamená v akých časových lehotách bol povinný nájomca (žalovaný) dohodnuté nájomné prenajímateľovi (žalobcovi) platiť nájomné. Predmetná zmluva neobsahovala v žiadnych svojich častiach uvedenie spôsobu platenia nájomného, čo znamená, že neobsahuje uvedenie spôsobu, akým bol nájomca povinný platiť dohodnuté nájomné prenajímateľovi, teda či tak bol povinný urobiť prevodom na účet, osobnou výplatou v hotovosti alebo iným spôsobom. Zmluva o nájme nebytového priestoru zo dňa 26. 09. 2011 neobsahovala dve podstatné náležitosti, ktorých absenciu, ust. § 3 ods. 4 zákona o nájme nebytových priestorov č. 116/1990 Zb. v znení

neskorších predpisov, výslovne kvalifikuje za také porušenie tohto zákona, ktoré má za následok neplatnosť zmluvy, preto zmluvu o nájme nebytových priestorov súd prvej inštancie posúdil ako absolútne neplatnú zmluvu.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd skonštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a uviedol, že odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Odvolací súd dodal, že pre posúdenie platnosti zmluvy, ako základu pre posúdenie nároku žalobcu, je potrebné posúdiť vôľu zmluvných strán v prípade, že by bola vôľa v rozpore s písomným prejavom zmluvy, nie je však možné si takúto vôľu domýšľať v prípade, že nie je v zmluve vyjadrená a to ani na základe následnej činnosti zmluvných strán, či obchodnej zvyklosti, tak ako správne súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol. Zákon o nájme nebytových priestorov taxatívne určuje podmienky platnosti nájomnej zmluvy a preto tieto podmienky pod hrozbou absolútnej neplatnosti zmluvy musia byť v zmluve upravené a nemôžu byť nahradené vôľou strán tieto zmluvne neupraviť, nakoľko takáto nájomná zmluva by bola neplatná od svojho začiatku.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, z dôvodu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v dôsledku neumožnenia účinnej skutkovej a právnej argumentácie a nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa. Podľa dovolateľa k tomu, aby žalovaný ako nájomca poznal spôsob platenia nájomného a jeho splatnosť, postačovalo mu vykladať zmluvné dojednania, obsiahnuté na prvej strane zmluvy (číslo účtu žalobcu) a v čl. III. ods. 1 zmluvy (splatnosť nájomného) tak, že má nájomné platiť na účet prenajímateľa, a to účet uvedený v zmluve a toto nájomné je splatné mesačne na základe faktúry, vystavenej prenajímateľom. Žalovaný zmluvné dojednania aj takto vykladal, keď pol roka včas platil dohodnuté nájomné a až neskôr, keď sa žalovaný dostal do finančných ťažkostí, namietal jej platnosť. Skutočnosť, že zmluva, podľa rozhodnutí súdov, neobsahuje predmetné náležitosti v rozhodnutiach súdov nie je žiadnym spôsobom odôvodnená, a to napriek tomu, že žalobca výslovne namietal a náležite vysvetlil, že zmluva tieto náležitosti obsahuje. Odôvodnenie súdov, v tom smere, že je nemožné nahrádzať neobsiahnutie týchto náležitostí v zmluve následnou praxou zmluvných strán, je irelevantné, nakoľko žalobca argumentoval tým, že následná prax zmluvných strán obsiahnutie dojednaní v zmluve preukazuje, a nie, že ich nahrádza. Súdny mali, podľa dovolateľa, v danom prípade predovšetkým odôvodniť, prečo v zmysle zákona nie je možné obsiahnutie čísla bankového účtu žalobcu v zmluve považovať za obsiahnutie spôsobu platenia nájomného, naviac v situácii, keď aj žalovaný pol roka platil nájomné na tento účet. Súdny mali ďalej a presvedčivo vysvetliť, z akých dôvodov nie je možné obsiahnutie dojednaní ohľadne splatnosti nájomného v určenej periodicite na základe faktúry podľa čl. III ods. 1 zmluvy považovať za obsiahnutie splatnosti v zmluve, a to aj s prihliadnutím na to, že žalovaný pol roka podľa týchto dojednaní platil nájomné bez akéhokoľvek spochybnenia významu týchto zmluvných dojednaní.

6. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne na výzvu súdu nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

5. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 (dovolanie bolo podané po 31.12.2014) a § 238 O. s. p.

6. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

7. Podľa ust. § 238 O. s. p. platí, že dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

8. V preskúmvanej veci smeruje dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd dovolanie nepripustil z dôvodu, že by sa jednalo o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Je preto zrejmé, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. nemožno vyvodiť.

9. V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 ods. 1 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa preto neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 ods. 1 písm. a) až g) O. s. p. (účinného po 31.12.2014, ďalej len O. s. p.). Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

10. Žalobca prípustnosť a dôvodnosť dovolania zakladá tým, že mu bola postupom odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Odvolací súd, tak ako aj súd prvej inštancie sa podľa dovolateľa nevysporiadal s argumentáciou žalobcu uvedenej v písomnom podaní žalobcu v konaní v prvej inštancii a odvolaní a rozhodnutie súdov nie je riadne odôvodnené. Iné vady uvedené v ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ dovolaním nenamietal, pričom existenciu týchto väd nezistil v rámci preskúmacjej činnosti ani dovolací súd.

11. Podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

12. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhajania a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

13. Obsahom základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských práv a slobôd (ďalej len "dohovor") je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (viď III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 09.12.2004).

14. Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný) prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté

dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie a odôvodnenie rozhodnutia, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o riadnom resp. mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ide o rozhodnutie nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie (arbitrárne) súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

16. Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom podľa § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré ukladá súdu povinnosť podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku, a tým preukázať jeho správnosť. V odôvodnení rozhodnutia sa súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré dôkazy mal za preukázané a ktoré nie, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. je potom nepreskúmateľný a účastníkovi je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom.

17. Súd prvej inštancie oprel svoj právny záver o absolútnej neplatnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov uzatvorenej medzi sporovými stranami na základe zistenia chýbajúcich dvoch zmluvných dojednaní a to splatnosti nájomného a uvedenie spôsobu platenia nájomného, ktoré chýbajúce náležitosti v zmysle zák. č. 116/1990 Zb. spôsobujú absolútnu neplatnosť zmluvy o nájme nebytových priestorov bez toho, aby sa v rozhodnutí vysporiadal a odôvodnil námietku žalobcu, prezentovanú podrobne v odpore proti platobnému rozkazu, prečo v zmysle zákona nie je možné obsiahnutie čísla bankového účtu žalobcu v zmluve považovať za obsiahnutie spôsobu platenia nájomného, navyiac v situácii, keď žalovaný pol roka platil nájomné na tento účet a z akých dôvodov nie je možné obsiahnutie dojednania ohľadne splatnosti nájomného v určenej periodicite na základe faktúry podľa čl. III ods. 1 zmluvy považovať za obsiahnutie splatnosti v zmluve, a to aj s prihliadnutím na to, že žalovaný pol roka podľa týchto dojednaní platil nájomné bez akéhokoľvek spochybnenia významu týchto zmluvných dojednaní. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, v odôvodnení rozhodnutia sa námietkami a argumentáciou žalobcu opätovne uvedených v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie vôbec nevyjadril, odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje dôvody, ani názor na v odvolaní uvedené rozhodnutia a k odvolaniu predloženému judikátu na podporu argumentácie žalobcu.

18. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Súd sa v odôvodnení svojich rozhodnutí musia zaoberať a následne aj vysporiadať s relevantnými argumentmi strán sporu, ktoré uviedli v písomných podaniach, na pojednávaní a v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd riadne neodôvodnili najmä prečo v zmysle zákona nie je možné obsiahnutie čísla bankového účtu žalobcu v zmluve považovať za obsiahnutie spôsobu platenia nájomného, navyiac v situácii, keď žalovaný pol roka platil nájomné na tento účet a z akých dôvodov nie je možné obsiahnutie dojednania ohľadne splatnosti nájomného v určenej periodicite na základe faktúry podľa čl. III ods. 1 zmluvy považovať za obsiahnutie splatnosti v zmluve, a to aj s prihliadnutím na to, že žalovaný pol roka podľa týchto dojednaní platil nájomné bez spochybnenia významu týchto zmluvných dojednaní a taktiež sa v odôvodnení rozhodnutí vysporiadať s judikatúrou týkajúcou sa náležitostí platnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov.

19. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nezodpovedá kritériám na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., preto je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom (čo zakladá vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s.

p.).

20. Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. januára 2015, č. k. 3Cob/5/2014-150 a rozsudok Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 11. novembra 2013, č.k. 23Cb/41/2013-119 zrušil podľa ust. § 449 ods. 2 C. s. p. a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. O trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 453 ods. 3 C. s. p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.